

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ลักษณะส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
รักษาวัณโรคตามแนวทางทางใหม่ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข : กรณีศึกษาจังหวัด
นครศรีธรรมราช

ชื่อผู้เขียน : สุภาวรรณ คงช่วย

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2544

การวิจัยเรื่อง ลักษณะส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานรักษาวัณโรคตามแนวทางใหม่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข : กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยพิจารณาประสิทธิผลในด้านปริมาณการปฏิบัติตามกิจกรรม ด้านการรักษาวัณโรคตามแนวทางใหม่ คุณสมบัติบางประการของผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล ประกอบด้วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรู้ความเข้าใจในงาน ทักษะคิต์ต้องงาน และลักษณะสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ความพร้อมด้านทรัพยากร การสนับสนุนทางสังคม

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เคยปฏิบัติ หรือกำลังปฏิบัติงานรักษาวัณโรคตามแนวทางใหม่ ในสถานบริการสาธารณสุข ระดับสถานีอนามัย และโรงพยาบาลชุมชน ที่มีการดำเนินงานรักษาวัณโรคตามแนวทางใหม่ ปีงบประมาณ 2543 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช รวม 13 อำเภอ จำนวน 156 ราย โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัย พบว่า

1. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานรักษาวัณโรคตามแนวทางใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 28-42 ปี สถานภาพสมรส อายุราชการอยู่ในช่วง 7-21 ปี และมีการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

2. ลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งพิจารณา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรู้ความเข้าใจในงาน และทัศนคติต่องาน พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับสูง ความรู้ความเข้าใจในงานระดับปานกลาง และมีทัศนคติที่ดีต่องาน

3. ลักษณะสภาพแวดล้อม ซึ่งพิจารณา ความพร้อมด้านทรัพยากรของสถานบริการสาธารณสุขและการสนับสนุนทางสังคม พบว่า สถานบริการสาธารณสุขที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ปฏิบัติงานอยู่ ส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านทรัพยากรระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมระดับสูง

4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ โดยพิจารณาปริมาณการปฏิบัติกิจกรรมการรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ และคุณสมบัติบางประการของผู้ปฏิบัติ พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง

5. พบความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่องาน ความพร้อมด้านทรัพยากร และการสนับสนุนทางสังคม กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความรู้ความเข้าใจในงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่และทัศนคติต่องาน และการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลการปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ ส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงาน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรโดยเฉพาะงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิง วัสดุอุปกรณ์ ประเภทแก๊วน้ำ และสื่อสุขศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานภายในหน่วยงาน และระหว่างหน่วยงาน ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้ป่วยวินโรคและปัญหาเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการมอบหมายงานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่ให้กับเจ้าหน้าที่ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง 2) ควรมีการเพิ่มพูนและฟื้นฟูความรู้ความเข้าใจในงานให้ผู้ปฏิบัติอย่างเหมาะสม 3) ควรมีการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่องานรักษาวินโรคตามแนวทางใหม่โดยการแสดงให้เห็นถึงประโยชน์อย่างชัดเจน 4) ควรมีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการแสวงหาการสนับสนุนด้านทรัพยากรจากชุมชน 5) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับควรสนับสนุนความช่วยเหลือ ข้อมูลข่าวสาร กำลังใจซึ่งกันและกัน 6) ควรมีการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ป่วยวินโรค 7) ควรมีระบบการประเมินการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

Thesis Title : Individual and Environmental Characteristics related to Effectiveness of Implementation of Tuberculosis Treatment with New Approach of Health Officers : A Case Study of Nakonsithammrat Province

Author : Miss Supawan Kongchuea

Degree : Master of Arts (Social Development)

Academic Year : 2001

The study on individual characteristics and environment related to effectiveness of implementation of new approach for treatment of Tuberculosis of health officers aimed to study the effectiveness of workload of implemented activities, Tuberculosis treatment by new approach, selected characteristics of implementors, which related to the effectiveness include individual characteristics motivation for achievement, knowledge and understanding about work, work attitude and environmental.

The sample population are those 156 health officers from 13 districts in Nakonsithammrat province who used to implement or are implementing new approach for treatment of Tuberculosis, and work in health service outlets at health center level and community hospitals that provide treatment of Tuberculosis with new approach in the 2000 fiscal year. Data were collected by using questionnaires, and analyzed with various statistical techniques including frequency, arithmetic mean, percentage, Pearson's Coefficient of Correlation, and multiple regression.

This study revealed the following findings:

1. Most of the health officers implementing new approach of Tuberculosis treatment are females aged between 28 – 42 years, and are married. Duration of work ranged from 7 – 21 years. They had bachelor degree of education and higher.

2. Regarding individual characteristics i.e. motivation for achievement, knowledge and understanding about work and work attitude, it was found that these officers had high level of motivation, while the knowledge and understanding about work was at moderate level, and their work attitude was at good level.

3. Considering of environmental characteristics: resources availability of health service outlets, and social support, the finding suggested that most of their workplaces had moderate level of resources availability. However, they received social support at high level.

4. When taking into account of the effectiveness of implementation of Tuberculosis treatment with new approach by the amount of work and selected characteristics of implementors, it was found that the effectiveness of their implementation was at moderate level.

5. Positive significant relation was found between motivation for achievement, work attitude, resource availability, social support and effectiveness of implementing Tuberculosis treatment with new approach. While their knowledge and understanding about work was not found positive related with the effectiveness of such implementation. Work attitude and social support can significantly co-explain the variance of effectiveness of the implementation of Tuberculosis treatment with new approach.

6. Most of the problems found were due to lack of resources such as budget for gasoline cost, necessary utilities e.g. glasses, health education media, coordination within and between concerned organizations, personal problem of the patients and implementation problem.

Recommendations

1) It is recommended that this project should be assigned to those health personnel who had high motivation for achievement. 2) They should be enhanced with knowledge and clear understanding about the project implementation. 3) They are advocated and pointed out the benefits of such work to create positive attitude towards their work. 4) Administrative system is developed to seek supports and mobilize resources from the community. 5) In addition, all concerns at every level should support each other in terms of providing information and moral support. 6) Importantly, the Foundation for Tuberculosis patients is set up. 7) The quality evaluation is regularly conducted.